

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Synekdocha quid

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

Synekdochice ergo de filijs Israël dictum est, Omnes mare transferunt, quum tamen ad uerbum ipse transitus ijs modo conueniat, qui per aetatem aut ualetudinem ire poterant. Et omnes eandem escam spiritalem comedissee, quum ij modo ederint, qui spirituales erant, nihilo tamen secius de omnibus dici qui ederint. Sic & hoc loco si Paulus hanc uocem (omnes) addidisset etiam atq; dixisset: Omnes de Stephanæ domo aut familia dediderunt seipso ministerio sanctorum, adhuc tamen ipsa synekdoches ui & infantes simul in familia fuisse intelligerentur, & domino sese dedidisse ij, qui iam credidissent. Hoc enim ingenium est synekdoches, ut cum omne aliquod corpus, quod partes multas habet easq; aliqua in re similes, aliqua dissimiles, si interim de uniuerso corpore quid prædicatur, de parte tamē intelligatur. Interim uero si de parte corporis prædicatur, de toto tamen corpore intelligatur. Exemplis discite quod dico. Exibat ad eum omnis Iudæa. Videtis hic omnem Iudæā pro ijs tantum poni qui exibant, atq; duplicem esse synekdochen: unam qua continens pro cōtento accipitur, Iudæa scilicet regio pro incolis: alterā qua dicitur omnes habitatores exiisse, quum bona pars solummodo ad eum exiuerit. Contra uero Esaie 3. pro eo quod eleuatae sunt filiae Zion. Ibi filiae, pars Zion sunt, attamen pro omni populo, maxime principibus ponuntur, qui impie cristas contra

Synekdos
cha.

dominū erigebant. Exodi 16. Murmurauit omnis ecclesia cōtra Mosen. At quomodo pueri murmurarūt? qui quod gereretur, ignorabāt: quod si nō murmurarūt nō murmurauit omnis ecclesia, ipsi enim infantes de ecclesia erāt. Videtis quales nā literatores sitis, λογισμῶν laboratis, et quo maxime fidentis, σοφιστικῶς ignoratis. Literæ enim soli hæretis, et quod ad expediendam literā inter prima pertinet, ignoratis. Dic obsecro Simon, quibus dictum sit, Non sumas inuicem nomen domini dei tui in os tuū, et, Ne fureris, et similia: SIMON. Adultis qui populus atq; ecclesia dei erāt. IOIADA. Ergo pueris quoniā ista dici nō possunt, nō erunt de ecclesia et populo dei? Absit, erant enim infantes mēbra populi dei, imō patres populorū, Gen. 25. Cōstat ergo quod quæcunq; ad corpus aliquod aut uniuersitatē dicuntur, atq; in ea uniuersitate pars est cui nō cōpetit quod dicitur, nihilominus est de isto corpore, etiā si quædā ad se nihil pertineant. Atq; rursus, si aliquid parti huius corporis aut uniuersitatis dicitur, quod tamen ad eam partem minime pertinet, sic ad totum corpus pertinet, ut eas tantū partes tangat et admoneat quæ ei quod dicitur possunt esse obnoxie.

Hæreditas mea Israël dicit dominus. Quibus nam hoc dicitur? nōnne omni posteritati Israëliticæ? At pueri hoc non capiunt. Non ergo sequitur, non esse de hæreditate, aut peculiari populo, sed quum pars sit, quæ
quod

quod dicitur minus intelligit, nihilominus ad totum corpus pertinet. Sic quum Christus dicit: *Ite docete omnes gentes baptisantes eas &c.* docebant apostoli omnes quotquot ad doctrinam erant adcommodi, & baptizabant quotquot ad baptismi sacramentum erant idonei. SIMON. Ego infantes baptisandos omnino non censeo, quandoquidem tam diserte Christus dicit: *Ite in orbem uniuersum & predicat euangelium, qui crediderit & baptisatus fuerit &c. & Euntes docete omnes gentes.* IOIADA.

Hoc unicū asylū est quo semper uos recipitis, quasi Christus illic baptismū instituisset, quū Ioannes & apostoli longe antea dū uiueret ad huc Christus predicarint et baptizarint. Certamen erat inter apostolos euangelium predicandū sit gētibus nec ne? Quod quidē certamen partim ex falsa collectione, partim uero ex uerisimili oriebatur. Fallacia collectionis hęc erat: Nobis promissus est Christus, ergo gentium non est. Quis enim tam expers sensus est, qui non intelligat sequi nulla ratione posse, Nobis Iudæis est promissus Meschia, ergo gentium non est. Fieri enim potest ut & gentibus sit promissus, id quod sacrae literæ multis in locis testantur. Sic & uos (sed falso) colligitis, Testantur apostolorum scripta eos qui audissent & credidissent baptisatos esse: ergo infantes non sunt baptisati ab eis. Simul enim ueræ esse possunt ambæ istæ:

Apostoli baptizarunt credentes: & , Apostoli baptis-
 zarunt infantes. Vos uero indefinitā propositionē ex-
 clusiuā facitis. Vtraq; enim istarū exclusiua est: Nemo
 debet baptizari nisi prius credat: et, Infantes nō debēt
 baptizari. Quarū nullā ex scripturis probare hacten-
 us potuistis. Verisimile autē quo adducebantur aposto-
 li, ut putarēt gentibus non esse prādicandū euangeliū,
 hoc fuit. Interdictū eis erat in prima missione, ne in uia
 gentiū abirēt & c. quo uerbo licebat eis esse cōtentio-
 sissimis, Christū ipsum in hoc esse, ut solis se Hebrais
 seruet. Quale uerbū si uos haberetis, dii boni qua nos
 dudū procatia obruissetis? Aduertite igitur. Hęc duo
 mandata (euntes docete omnes gentes bapti. & c. &
 ite in orbem uniuersum prādicare euang. & c.) di-
 spensationem atq; abrogationem huius interdicti (in
 uiam gentium ne abieretis) esse. Dudum enim & do-
 cuerant & baptizauerant, quod uos uel non obserua-
 tis, uel callide dissimulatis. Qui ergo hactenus intra
 Iudæe septa conclusi erant, eis iam aperit totius mun-
 di prouinciam. Isti ergo loci nunc tandem uelut anti-
 thestes priori opponuntur. SIMON. Locus
 quem ex Actorum 2. cap. superius obiecisti, contra
 te pugnat maxime. Sequeretur enim quod infantes bo-
 na sua etiam uendidissent, atq; distribuissent, & alia
 multa hinc colligi possent. IOIADA. Quum
 sic colligitis: Si infantes inter credētes numerati sunt,
 ergo

ergo distribuerunt bona ac distraxerūt, orarunt, fregerunt panem & c. Nam credentes talia fecerunt, ut ex sequentibus liquet. Quis non uidet uos ad literam omnia exigere, nec tamen literam recte expendere? Infantes omnino de parentum sunt familia, quod satis superq; probauimus, quos quum uos sub sarcinarum & rerum nomine quàm credentium comprehendere mauultis, non tantum impie, sed & immaniter faciis. In synekdocha nõ requiritur, ut quidquid de aliquo toto corpore dicatur, uerũ fiat de omnib. partibus. Non enim est synekdocha, ubi id quod prædicatur, de singulis uerum sit partibus, tunc enim tropus non est. Tum uera est synekdocha, quum uel corporis alicuius pars pro toto corpore accipitur, uel totum corpus pro parte. Ut in Exodo cap. 23. scriptum est ter in anno adparebit omne masculinum tuum coram domino. Hic uides (omne.) Dic ergo num & infantes in cunis ex tota Palestina ter in anno Hierosolymam baiularentur? Si dicis quod sic, ergo infantes quoq; (secundum tuam argumentationẽ) septẽ diebus azymos edebāt, agros seminabāt, primitias omniũ fructuũ offerebāt. Id aut quũ nullatenus fecerint, sequitur masculos non comprehendi. Si non adferebātur, iam non erit uerum quod omne masculinũ ter in anno adparuerit coram domino. Est ergo synekdocha quũ dicitur: Omne masculinum. Et quamuis prima fronte speciem præbeat

quod omnis mas iubeatur adesse ad tres panegyres, hi tamen soli tenentur lege qui uel eò adulti erant, ut doctrinam capere, aut primitias offerre, aut arborum frondes circumferre possent, pro festorum uarietate, atq; rituum ratione. Sicut Deuter. 31. scriptum est de comparendo ad legis lectionem in celebritate tabernaculorū: adparet eos aduenisse pueros, qui iam intelligere, quod legebatur, incipiebant. SIMON,

Quid est synecdocha aut unde uenit? IOIA

DA. Synecdocha composita est ex syn, & ek, & dechome. Quasi dicas: Quum totū corpus accipio, ali quid seorsum intelligo ex eorum numero, quæ simul in eodem corpore comprehenduntur. Latine potest dici comprehensio, tamē Græcanico non omnino correspondet. De uoce autem quid litigamus? Tu iam dic an tibi nostra ista quæ hactenus differuimus satisfaciunt? SIMON. Nihil habeo quod contra ista tam manifesta adferam. Neq; decens est ut quis contra ueritatem pugnet. Quæ ergo à me obiecta sunt,

sic accipe ut ab ignorante prolata qui

tamen doceri cupiat. Iam de octa

uo articulo si placet di

cemus.

DE